

tové vedení jako přístroj, jímž dává se návěští vlakům do stanice jedoucím, jest zařízením s dopravou souvisejícím a k jejímu bezpečnému provozu jest nezbytným. Jest proto správným názor soudu odvolacího, že každá nepravidelnost při tomto dopravě sloužícím zařízení jest příhodou v dopravě zavazující dráhu ve smyslu §u 1 zákona k náhradě škody, pokud nedokáže některý z vyvíňovacích důvodů uvedených v §u 2 téhož zákona. Nelze proto přisvědčiti názoru dovolatelovu, že není příhodou v dopravě, když v projednávaném případě při úpravě semaforu spadl drát vedení tohoto semaforu s viaduktu na silnici a tím žalobce k úrazu přišel, poněvadž prý tato skutečnost s provozem železnice, jako dopravním prostředkem parou poháněným nemá co činiti, když, jak svrchu uvedeno, bezpečná doprava na dráze toho vyžaduje, by zařízení semaforové, které tvoří součást zařízení pro bezpečnost dopravy nutných, bylo bezvadným a úraz žalobcův právě součástí tohoto zařízení byl způsoben. Okolnost, že v době úpravy semaforu, t. j. v době překládání jeho vedení se strany levé na stranu pravou provoz byl k žádosti zřízců opravu tu provádějících zastaven, nebyla nižšími soudy výslovně zjištěna, ač za průvodního řízení v prvé stolici vyšla na jevo. Nebylo toho také potřebí, poněvadž zjištění této skutečnosti pro právní posouzení věci jest bez významu, ježto skutečnost ta sama o sobě v souzeném případě nemůže vyloučiti příhodu v dopravě zavazující žalovaného k náhradě škody, nýbrž naopak poukazovala by na to, že zařízení semaforové je pro dopravu tak důležité, že když se na něm provádějí opravy nebo jeho překládání v zájmu bezpečnosti dopravy doprava musí býti zastavena, že zařízení semaforové jest součástí dopravy samé. Není proto správným mínění dovolatelovo, že když provoz v době úrazu žalobcova byl zastaven, vůbec o příhodě v dopravě nemůže býti řeči. Nerozhodno jest rovněž, že místo, kde úraz žalobcův se stal, není místem, kde se dopravní služba vykonává, ježto stačí, že úraz se žalobci stal v místech, kde jest drátěné vedení semaforu, který slouží k dopravě.

Čís. 6767.

Úraz výbuchem mosazného zapalovače určeného k tavení. Ten, komu byl kov dodán k tavení, nebyl povinen přesvědčiti se, zda neobsahuje výbušné součástky. Dodatel zapalovače nebyl bezvýhradně povinen zapalovače prohlédnouti (dátí prohlédnouti), než je dal do dalšího prodeje, objednal-li od cizozemské firmy zapalovače v obchodě obvyklé, leč že by zapalovače bylo obecně pokládati za zboží nebezpečné pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost těch, kdož s ním přijdou do styku. V tomto směru dlužno slyšeti znalce.

(Rozh. ze dne 2. února 1927, Rv I 1769/26.)

Karel Č. byl majitelem menší slévárny kovů, v níž byl zaměstnán jako kovolitec jeho syn Václav Č. Karel Č. odebíral potřebný materiál, hlavně mosaz, od firmy J., jejímž majitelem byl žalovaný Václav J. Když Václav Č. odnášel z dílny do vedlejšího skladiště mosazné zapa-

lovače, odebrané od firmy J., vybuchl zapalovač granátu, který byl mezi materiálem, a Václava Č-a usmrtil. Náhradní nárok dětí Václava Č-a proti Václavu J-ovi uznal procesní soud první stolice důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolací důvod nesprávného právního posouzení není opodstatněn, neboť první soud odůvodnil správně, v čem záleží povinnost žalovaného k náhradě škody, jmenovitě v těch směrech, v nichž odvolatel spatřuje nesprávné posouzení právní. Dopisy ze dne 1. října 1923 (ze dne 7. listopadu 1923) je sice zjištěno, že žalovaný objednal od firmy B. mosazné zapalovače jako zboží alumina prosté, v obchodě obvyklé a že této firmě také potvrdil, že od ní koupil mosazné zapalovače anglického původu, alumina prosté, v obchodě obvyklé, ale právě proto, že to byly mosazné zapalovače, vyžadovala povaha tohoto zboží, by je žalovaný dříve než je dal do dalšího prodeje, jednotlivě prohlédl anebo, pokud by k tomu neměl potřebných odborných znalostí, by je dal prohlédnouti odborníkem, nechovají-li v sobě součástky, které by mohly býti nebezpečny životu, zdraví nebo bezpečnosti tělesné těch, kteří přijdou s mosaznými zapalovači do styku. Poněvadž žalovaný této povinné opatrnosti nešetřil, zodpovídá za to žalobcům nejen podle §§ 1294 a 1295 obč. zák., nýbrž i podle §§ 1297 a 1299 obč. zák. Odvolatel uznává sám nebezpečnou povahu zboží, jež Karlu Č-ovi prodal, poukazuje k tomu, že i Karel Č. měl povinnost zjistiti, zda zboží odpovídá úmluvě, a že ručí žalujícími za škodu z toho důvodu, že dal Václavu Č-ovi rozkaz ke konání nebezpečné práce, totiž, aby mosazné zapalovače odnesl a uložil. Poněvadž první soud bezvadně zjistil, že zboží Karlem Č-em od žalovaného koupené před dodáním do závodu Karla Č-a v závodě žalovaného prohlíženo nebylo, je tím vyvráceno tvrzení odvolatele, že péči řádného obchodníka učinil plně zadost. Tolik je jisto, že by zkoumání konstrukce a obsahu všech zapalovačů bylo spojeno se značnou námahou a ztrátou času, ale že práce tato nebyla technicky i komerčně nemožná, jak odvolatel se snaží dovoditi, je samozřejmo. Námitka, že zboží mělo vady skryté, za něž žalovaný nemůže býti zodpověden, jest novotou, k níž soud odvolací nemůže přihlížeti. Námitka tato není však ani opodstatněna, poněvadž dle znaleckého posudku Dra. Ing. K-a je sice počinové pouzdro poměrně malé, malá kapslička, která se může při přijímání zboží snadno přehlédnouti zejména vzhledem k tomu, že materiál takový nebývá v čistém stavu, to však nesevčí o tom, že by při náležitém prohlížení odborníkem nebylo možno poznati, je-li zapalovač opatřen počinovým pouzdem, a proto nelze ani žalovaného zbaviti zodpovědnosti za to, že zboží Karlu Č-ovi prodané před odevzdáním ani neprohlédl ani prohlédnouti nedal. Předpisy §§ 1061 a 1047 obč. zák., dále čl. 343, 344 a 347 obch. zák., na něž odvolatel poukazuje, nemají v tomto sporu významu. Žalobní nárok není vyvozován ze smluvního poměru, nýbrž z opomenutí povinné péče a pozornosti, jež má povahu deliktu ve smyslu §u 335 tr. zák. a za něž žalovaný zodpovídá těm, kdož důsledkem tohoto opomenutí utrpěli škodu, tedy i žalobcům. Tím je vyvrácena námitka nedostatku pasivní legitimace. Tolik lze připustiti, že žalobci mohli své nároky uplatňovati zároveň proti Karlu Č-ovi z důvodu opomenutí povinné péče stejného druhu, jaké jest na straně žalo-

vaného, ale žalovaný není oprávněn, aby žalobce odkazoval jen na Karla Č-a. Ježto však žalobci Karla Č-a nežalovali, prvý soud zaviněním Karla Č-a se nezabýval a odvolatel neúplnost řízení v tomto směru nevytýká, nemůže se ani soud odvolací eventuelním zaviněním Karla Č-a obírat a odkazuje odvolatele na předpis §u 1302 obč. zák., podle něhož zřetelem k tomu, že by se podíly jednotlivců na poškození určití nedaly, ručí každý z nich za celou škodu opomenutím způsobenou, a ten, kdo škodu nahradí, má nárok postižný oproti ostatním. Zřetelem k vývodům odvolatelovým nutno ještě probrati otázku, nelze-li spoluzavinění přičítati také Václavu Č-ovi. Odvolatel spatřuje toto spoluzavinění pouze v tom, že Václav Č. nebezpečného rozkazu, který mu Karel Č. dal, bez odmluvy uposlechl. Leč tu pouhé uposlechnutí rozkazu otcova, aby zapalovače odnesl z dílny do skladiště, k opodstatnění spoluviny na straně Václava Č-a nestačí. Žalovaný byl by musil uvést a prokázati takové okolnosti, z nichž by bylo zřejmo, že Václav Č. uposlechl rozkazu jemu daného přes to, že si byl nebezpečnosti jeho vědom. Toho žalovaný neučinil a proto tu není skutkového základu, by Václavu Č-ovi mohlo býti spoluzavinění přičítáno. Podle názoru soudu odvolacího nelze Václavu Č-ovi přičítati opomenutí náležité opatrnosti ani z té příčiny, že přehlédl, že jeden ze zapalovačů, které do skladiště odnášel, obsahoval v sobě počinové pouzdro. Podle shora uvedeného posudku Dra. Ing. K-a vypadá počinové pouzdro jako malá kapslička, která se může snadno přehlédnouti, zvláště když materiál takový nebývá v čistém stavu, při čemž nutno uvážiti i to, že Václav Č. byl pouhým dělníkem ve slévárně svého otce, a nedá se tedy beze všeho u něho předpokládati, že měl takové odborné znalosti, při kterých by byl musil při náležité pozornosti počinové pouzdro a nebezpečí v něm vězící postřehnouti. Postavení a povinnosti žalovaného jako prodatele zboží byly docela jiné, jak již shora dovozeno, a spoléhal-li žalovaný na to, že mu bylo z Německa dodáno zboží skutečně desadjustované, a proto zboží Karlu Č-ovi dodané ani neprohlédl ani prohlédnutí nedal, jde vše to na jeho vrub a nebezpečí.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu své stolice, by jí znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Pokud jde o právní posouzení věci neshledává dovolací soud správným dovolatelův názor, že soud civilní nebyl oprávněn rozhodovati o zavinění žalovaného, když trestní řízení bylo zastaveno, neboť jen odsuzující rozsudek trestního soudu víže civilního soudce (§ 268 c. ř. s.), takže v opačném případě jsou soudy civilní přímo povinny otázku tuto zkoumati samy bez ohledu na výsledky řízení trestního. Otázka, zda-li též někdo jiný, zvláště Karel Č. měl povinnost, by se zabezpečil o tom, neobsahuje-li koupený starý kov součástky, kterými by mohla býti ohrožena bezpečnost života nebo zdraví, a zda jí nedostál, nepřichází zde v počet a dovolatel poukazuje se v tomto směru na správné stavu věci a zákonu odpovídající důvody napadeného rozsudku. Tím stává se pro tento spor bezvýznamným tvrzení dovolatelovo, že Karel Č. ne-

uložil u sebe materiál od něho koupený tak, jak snad jako opatrný člověk a řemeslník tavením těchto kovů se zabývající učiniti měl, a nemusely proto nižší soudy okolnost tuto zvláště zdůrazňovati. Ohledně otázky, zda-li Václav Č. sám nemá na svém smrtelném úraze nějakou vinu nebo spoluvinu, shledává soud dovolací správným názor soudu odvolacího, že tomu tak není. Václav Č. dle stavu spisů byl u svého otce Karla Č-a v jeho závodě zaměstnán. Nebylo proto jeho povinností, by materiál Karlem Č-em k tavení určený dále zkoumal a zvláště sám zjišťoval, zda-li neobsahuje nějaké součástky život a tělesnou bezpečnost jeho ohrožující. Mohl proto a musel uposlechnouti rozkazu svého otce Karla Č., by mosazné zapalovače, o které zde jde, odnesl z dílny do skladiště, a nemohl ani tušiti, že rozkaz ten je nebezpečný a že k jeho vykonání jest potřebí zvláštní opatrnosti. Nedopustil se proto zavinění tím, že tohoto rozkazu svého otce uposlechl, ani tím, že sporné zapalovače nezkoumal co do jejich bezpečnosti, zvláště když jest zjištěno, že počinové pouzdro jest malé jako malá kapslička, která neodborníkem snadno může býti přehlédnuta. Proto názor dovolatelův, že také Václav Č. vzhledem na povahu materiálu, o který zde šlo, byl povinen při jeho odnášení zachovati péči ve smyslu §u 1299 obč. zák., nemá ve spisech opory a proto není správným. V těchto směrech nelze tudíž dovolání přiznati oprávnění. Odůvodněno jest však dovolání, pokud s hlediska důvodu §u 503 čís. 4 c. ř. s. napadá rozsudek odvolacího soudu, že právě proto, že šlo o mosazné zapalovače, vyžadovala povaha tohoto zboží, by je žalovaný dříve, než je dal do dalšího prodeje, jednotlivě prohlédl anebo, pokud by k tomu neměl potřebných odborných znalostí, dal prohlédnouti odborníku, zda nechová v sobě součástky, které by mohly býti nebezpečny životu, zdraví nebo tělesné bezpečnosti těch, kdož přijdou s mosaznými zapalovači do styku, — a že žalovaný, nešetřiv této povinné opatrnosti, zodpovídá za to žalobcům nejen podle §§ů 1294 a 1295 obč. zák., nýbrž i podle §§ů 1297 a 1299 obč. zák., že tudíž zjištěním, že zboží Karlem Č-em u žalovaného koupené před dodáním do závodu Karla Č-a v závodě žalovaného nebylo prohlíženo, je prý vyvráceno tvrzení žalovaného, že učinil plně zadost péči řádného obchodníka. S tímto úsudkem nelze v jeho bezvýhradnosti souhlasiti. Žalovaný tvrdil, že zboží (mosazné zapalovače) koupil od firmy B. ve Frankfurtu n. M. jako neškodný starý kov, že všechny zapalovače, Karlu Č. dodané, byly desadjustované, a sám odvolací soud zjišťuje, že žalovaný objednal od firmy B. mosazné zapalovače jako zboží alumina prosté, v obchodě obvyklé a že této firmě také potvrdil, že od ní koupil takové zboží v obchodě obvyklé. Šlo-li však o zboží v obchodě obvyklé, nelze již z pouhé okolnosti, že to byly mosazné zapalovače, usuzovati, že povaha zboží vyžadovala, by je žalovaný dříve, než je dal do dalšího prodeje, jednotlivě prohlédl, pokud se týče dal prohlédnouti odborníkem, a že, neučiniv tak, ručí žalobcům za škodu z domnělého nešetření této opatrnosti. Pro takový úsudek není v rozsudkových zjištěních dostatečné opory. Neníť zjištěno, zda mosazné zapalovače, jež žalovaný koupil jako zboží v obchodě obvyklé od firmy takovým zbožím obchodující a z nichž pak část odprodal Karlu Č-ovi, jest ve stavu, v jakém byly žalovanému dodány, obecně nebo

pro zvláštní okolnosti souzeného případu pokládati za zboží nebezpečné pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost těch, kdož s ním přijdou do styku, a že tudíž již nebezpečná povaha tohoto zboží sama o sobě vyžaduje v každém případě a proto lze vždy rozumně (§ 1297 a 1299 obč. zák.) žádati, by osoba jím obchodující je znovu pečlivě a jednotlivě prohlédla bez ohledu na to, že snad může na jeho bezvadnost spoléhat, když bylo dáno do obchodu vojenskými orgány po případě jejím dodavatelem a dráhou bylo převzato k mezinárodní dopravě jako starý kov. Kdyby ovšem bylo zjištěno, že zboží tohoto druhu, v tomto stavu a za zjištěných okolností koupené a dopravované vždy je ještě pokládati za zboží svou povahou nebezpečné, byl by onen úsudek odvolacího soudu správný a bylo by lze souhlasiti i s dalšími úsudkem, že jde na vrub a nebezpečí žalovaného jako prodávatele, když zboží Karlu Č-ovi dodané ani neprohlédl ani nedal prohlédnouti. Toto zjištění nelze však učiniti bez slyšení znalců, kteří podle svých obchodních zkušeností a podle své znalosti obvyklého postupu při takových obchodech jedině jsou s to, by poskytli soudu náležitý a bezpečný podklad pro úsudek, jaké opatrnosti v souzeném případě při obchodu se zbožím naznačeného druhu řádnému obchodníkovi ukládal svědomitý postup v stejně poctivém jak hospodářsky rozumném obchodování. Neposoudil tudíž odvolací soud věc správně, když, nemaje, jak doličeno, tohoto dostatečného podkladu dospěl k úsudku o zavinění žalovaného.

Čís. 6768.

Pronajímatel nemůže se domáhati za platnosti ochrany nájemců na nájemníku, by byl uznán povinným, dáti svému podnájemníku výpověď z bytu.

(Rozh. ze dne 2. února 1927, Rv I 40/27.)

Žalobě pronajímatelky proti nájemkyni, by byla uznána povinnou, dáti svému podnájemníku výpověď z bytu, procesní soud prvního stádia vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud neposoudil věc mylně po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), vysloviv názor, že se žalobkyně, žádajíc, by žalovaná byla odsouzena, dáti svému podnájemníku výpověď z bytu, domáhá na žalované plnění, jež je podle právního řádu nemožné. Podle § 1 zák. o ochr. náj. mohou pronajímatelé bytů vypověděti smlouvu nájemní neb podnájemní jen, svolí-li k tomu okresní soud, v jehož obvodu je byt, a okresní soud může svolení dáti jen z důležitých, v řečeném ustanovení zákona — třebaže jen příkladmo — uvedených důvodů, když byl provedl potřebné šetření v nesporném řízení. Podle toho je na nesporném soudu, by zjistil, zda tu je důležitý důvod pro výpověď, a podle výsledku svého šetření svolení k výpovědi dal anebo odepřel. Ve sporném